

DIRİLİŞ

DÜNYA GÖRÜŞÜ VE
SEZAI KARAKOÇ
SEMPOZYUMU

Sezaî Karakoç

20-21
KASIM
2015

SEMPOZYUM BİLDİRİLERİ

T.C. BAŞBAKANLIK
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU
ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ

SEZAI KARAKOÇ'UN KAVRAMLARA BAKIŞ YÖNTEMİ VE YORUMU

Ali Haydar Haksal

Diriliş kavramından başlayarak genel anlamda parçadan bütüne, bütünden de parçalara yönelmek durumundayız. Diriliş kavramının en temel özelliği hangi konu ve durum olursa olsun temelden kavrayıcı, sorunu irdeleyici ardından yenileyici, ileriye dönük bakışı ile bir sonuca götürmesidir. Sorunlar çağında bulunuyoruz ve çok çeşitli, çok çetrefilli. Bunların büyük bir bölümü insanlığın yeni karşılaştıkları. Üç yüz yıldır Batı medeniyeti ve kültürüyle olan buluşmalarda sürekli yeni ve içinden çıkılmaz sorunlarla yüzleşiliyor. Sorunların çokluğu ve karmaşıklığı, kavramların Batı'dan gelmesi özellikle Müslüman dünyasında şaşkınlıklar doğurdu, krizler oluşturdu. Bu, bir yıkılma dönemidir de. Kimi aydınlar savunma refleksi içindedirler. Kimileri de yıkımın getirdiği şaşkınlık içindedir. Geçen yüzyılın başında Mehmed Âkif yüksek sesli bir uyarı içindedir. O, Batılı kavramlar içinde çözüm arayışı içinde, biraz dönemin pozitivist etkisi diyebilir. Duruşu, direnişi ve dayanakları anlamlıdır. O zaten kavramların ve düşüncelerin yoğunluğu dışındadır. Üstat Necip Fazıl daralan çemberi kırma ve dağıtma çabası içinde. Zor olanı var olma iradesi ve bilincidir. Dönemin koşulları çok zor. Yahya Kemal büyük medeniyetin gezintisindedir, bir anımsatıcı. Biraz da geçmişe yolculuk içindedir.

Sezai Karakoç, Batı düşüncesini bütün boyutlarıyla bilir, kavrar. Fakat hiçbir zaman o kavramların içinde boğulmaz ve bir savunma içine de girmez. Bir sorunu ayrıntılarıyla irdeler, ama asla ortada bırakmaz. Yaşanılan şu zamanda, kâinata, eşyaya ve çevreye bakışta hemen hemen idraki içinde olanları sonuçsuz bırakmaz. Hayatının ve düşüncesinin temel kurgusu bunun üzerinedir. Bütün hemen her ayrıntısı genişletici, açımlayıcı, ufuk açıcı. Bu temel olgunun merkeze alınmasında yarar var. Çünkü hayatın bütünleyici özelliği de buradadır.

İnsanın kendisi ayrıntıdır. Büyük bir coğrafyadır ya da kâinattır, peygamberlerdir, yaratandır. Bu büyük oluşu kavramak için parçadan bütüne bütünden de parçaya yönelmek insanı derin, büyük ve oylumlu olana götürür.

Sezai Karakoç'un kültür, düşünce coğrafyası çok geniş çok kapsamlı ve kuşatıcıdır. Sistematiği de bütünün içindedir. Görünürde belki de insana ilk elde basit gibi görünen ama yeterince kavranmayan bir hayat ve düşünce bütünü içinde gezinirken insanı hamleden hamleye götürür. Beklenmedik ufuklar açar. Çünkü içinde bulunduğumuz yüzyıl Tanzimat'tan beri dünyanın karmaşaya sürüklendiği sonun bir başlangıcıdır. Bu kaotik dünyada her şey Batı düşüncesi tarafından ters yüz edilmiştir. Bundan bütün insanlık etkilenmiştir. Genelde insan sorunu ve değeri Batı düşüncesi ve inanisinde insan hiçe indirgenmiştir.

Diriliş kavramının kapsayıcılığı geçmişin içinden geleceğe olan yolculuğu insana soluk aldırır. İnsan, asıl değerleriyle birlikte karşılık bulur.

Bunalım yüz yılları içindeki insanlığın daraldığı, boğulduğu ve hatta içinden çıkamaz olduğu bir süreçten söz ediyoruz. Bu, kaç yüzyıl olursa olsun içine düşülen açmaz insanlığı büyük krizlere götürüyor. İçinden çıkılamayan ve hatta giderek derinleşen, kaos ve açmazların boğuculuğunda insanlık için bir çıkış yolu gerekmekte. İnsanlığı bunalıtan çemberler çok çeşitli ve çok katmanlıdır.

Batı'nın bilinçle insanlığın üzerine abandırdığı karanlıktan kurtuluş Batı'dan beklenemez, olanlar özlerini yansıtır. Batı, kendi yöntemi ve tarzı ile insanlığı bunalımdan bunalıma sürükler. Hemen her hamle yeni bir bunalımın başlangıcıdır. İzm'ler doğurur, biri tükenince diğeri başlar. Bu da bilinçle yapar. İnsanlığın hakikati bulmasını önler. Kendi döngüsünde tutar.

Sezai Karakoç Batı'dan gelen bu kavramları önce kendi mantığı içinde karşılar Diriliş olgusu ile ufuk açar, yenileyicilik ve değiştiricilik ile asıl mecrasını buldurur. Bu, asla bir savunma imgesi değildir. Savunmaya dayalı bakış çözüm üretmez var olanı korumaya bakar.

Bu düzlemde bakılınca insanın varoluş ve bilinçle yol almasını, kendini buluşunu sağlayan bir çıkışa götürür. Her şeyden önce var olabilmenin temel koşulu insanlığın varlığı ve dirilişidir. İnsan tekinin dirilişidir. Bu, hem çok tazedir, yenidir hem de gelecek vaat edicidir.

Tanrı'nın, insanlığa sunduğu hayatın özüdür diriliş. İnsan doğarken dirilir, ölümlük de dirilir. İnsanlık için karamsarlığa neden olan kimi olguları olumluya dönüştürür. Bunların başında da ölüm gelir. Sezai Karakoç bu temel kavramı hayatın özü olarak düşünür. Düşüncesinin bunun üzerine temellendirir ve geliştirir. İnsana, eşya ve kâinata bakarken insanı ürküten kimi olguları insan doğasında var olanı doğal hâle dönüştürmesinin yenileyciliği ile insana umut kazandırır ve var olma heyecanını yaşatır. Bugünün insanı mutsuzdur, umutsuzdur. Geleceğe bakar. Geçmiş sadece bir deneyim ve beslenme dizgesidir. Ondan öğrenilecek çok şey vardır. Ama o, oraya takılıp kalmaz, hayata ve geleceğe bakar. Büyük İslâm medeniyeti büyük kültür birikimiyle var ve bunun besleyiciliği yeter. Ancak ondan beslenmesini bilmeye olur. Bu, ancak diriliş ile olur.

Müslümanlar devletsizdir. Devleti olmayan İslâm milleti edilgendir, etki altındadır. Bundan kurtuluşun tek yolu entelektüel birikimle diriliş hamlesini gerçekleştirir. Bunalımdan ve kaotik olandan kurtuluşa götürür. Ölüm de bunlardan biridir örneğin. Meydan Ortaya Çıktığında öykü toplamına baktığımızda ya da hemen her eserinde ve eserin adından tutun başlıklarına kadar bu bakışın yansımaları rahatlıkla görülebilir. Hemen her şey Diriliş olgusunun canlılığını, dirilticiliğini ve yenileyciliğini gösterir. Kavramlar o zaman anlam kazanır.

Sezai Karakoç kavramları önemser. Kavramlar bir milletin özünü oluşturur. Dünya da onun etrafında oluşur. Batıdan gelen kavramların tasallutu, abanmışlığı insanımıza düşünme alanı bırakmaz. Kendi mantığı içinde tutar ve âdeta boğar.

Biz bu tebliğimizde Sezai Karakoç'un insanı merkeze alışı üzerinde duracağız.

İnsan yaratılanların en değerlisidir. İslâm insanlığa kendisini anımsatır, yol gösterir. Tanrı, insana insan üzerinde ulaşır, peygamberler, elçiler gönderir. Onlar seçilmiş kimselerdir ama insandırlar. Büyük oluştaki insanın kendini bulması gene kendisine bağlıdır. Tarih içinde Tanrı'nın elçileri, âlimler, şair ve düşünürler söz konusu sorumluluğu üstlenirler.

Her dönemin dili farklıdır. Bu yeni zamandaki kaotik durum insanın daha özenli ve titiz olmasını zorunlu kılıyor. Zamanın yeni dil ve üslubu dönemden döneme değişir. Yeni bir zaman dilimindeyiz. Bu zamanın dilini kavrayacak yol göstericiler yeni zamana hükmetmesini bilen kimseler olmalıdırlar. Geçmiş zaman diline takılıp kalanlar geleceğe dönüp bakamazlar. Yeni zamanın dilini kavrayamayanlar da şaşkınlık içinde olurlar. Yeni zamanın dilini kavrayan ve anlayanlar ancak öncülük sorumluluk üstlenirler. Ancak yol gösterici olan düşünürün farklı açılımlarla yorumlayışı insanlığın işini kolaylaştırır.

İnsanlık Batı düşüncesinin kaotik tuzağına düştüğünden beri, özelde de İslâm coğrafyası ve Müslümanlar açısından sorunların içinden çıkılmaz olduğu bir zaman izleğinde insanın kendine bakışını sağlayan yol açıcılık daha bir önem kazanır. İnsanlık için belki de kimi zaman kimi dokunuşlar gerektirmektedir ve bu, çok da önemlidir.

Anlam kazanan kavramlar insanın dünyasında aydınlatıcı hamleler yapar. *Diriliş* dergisi çıktığından beri logosunun altında yer alan: "Bir insanı öldürmek bütün insanlığı öldürmek, bir insanı diriltmek bütün insanlığı diriltmek gibidir." kutluluğuna yaslanır. Bu insanlığın kurutulması için en önemli bir vurgudur. Sezai Karakoç'un düşüncesini burada aramak ve üzerinde durmak gerekir.

Tanzimat'tan beri bir kavram tasalluta altında bulunuyoruz. Bize ait olan kavramlar bile kendi değerlerinden farklı algılayış iledir. Müslümanlar devletlerini, dolayısıyla umutlarını da yitirdiler. Aydınlar genelde Üstad'dan önce ve yaşamakta olduğu zamandan beri Batılı düşünürlerin ve filozofların arayışlarında olduklarından asıl kaynağı yönelmediklerinden ya da kendi düşünce geleneklerinden beslenmede yola çıktıklarından vardıkları sonuçlar sağlıklı olamamıştır. Çünkü temel yaklaşımları eksik ve yanlıştır. Her şeyden önce insanı Tanrı'ya

götüren yollar kesilmiştir. Bunun içindir ki: “İnsanlığa kaybettirilen yüce din duygusunun yerini bu sahte mit heyecanı alsın diye, zekânın kuru yemişi, teknik, kötü ruhun buyruğunda Babil kulelerini hep tepeye diyor.”¹ demektedir.

Önce insandan başlanacaksa içinde bulunulan dönemin belirleyicilerinin dayandıkları ve sundukları üzerine düşünmek gerekiyor. İnsan tekini oluşturan, anne, baba ve çocuk nedir, konumları ve durumları nasıldır? Batılı düşünürler insan tekini ele aldıklarından asıl özden uzaklaşıyorlar. Çocuk, anne ve baba üçlemi batılı düşünlerin ilgi ve tartışma alanı içindedirler.

“Toplumdaki “ana” bir yanıyla tabiat, bir yanıyla gelenek demektir. Tabiatla geleneğin kaynaşması yani. Ana, olağan akış demektir.

Ve toplum, baba olarak, geçmişle yüklü, şimdiki zamanla dolu, geleceğin çehresini çizmeyi dener durur. [...] “Toplumdaki ‘ana’ toprak, ‘baba’ çiftçidir. Araç ve tohum, yani ülkü ve metod, toprakla çiftçi, toplumdaki anayla baba arasında bir bağ kuracaktır.

Toplumdaki ana, tabiat ve gelenekse, toplumdaki baba da din duygusu, tarih zekâsı ve devlet hikmetidir. Bunların karışması ve karşılaşmasından da çocuk ‘hakikî çocuk’ doğacaktır.”² Üstat Karakoç, burada İslâm düşünce izleğinde bir tanımlamada bulunuyor. İnsanı medeniyetinden ve devletinden ayrı düşünmüyor. Devletsizliğin getirdiği sorunlar insanı sarsıyor, krize sokuyor. Osmanlı Devleti’nden sonra insanımız başıboşur. Çünkü yüzyıla egemen olan Batı düşüncesinin insanı konumlandırması, ortak bir düzlemde buluşmaması bunun da insanlığı bunalıma iten bir karmaşaya götürdüğünü görüyor. Tabii ki çağdaş düşünceler Batı düşüncesinin Antik Yunan kültüründen çıkılarak Rönesans ile yeni bir hale ve duruma evrildiğini görmektedir. Bu süreç insanı sadece pozitivizme götürür, metafiziksiz bırakır. Batılı düşünürler kitleleri peşlerinden sürüklüyorlar. Bu sürükleniş sadece kendi toplumlarında olmuyor. Dolayısıyla küreselleşen şu dünyada Müslümanlar da etkileniyorlar.

“Çocuk da anayı babayı hazırlıyor Schopenhauer’e göre. Nietzsche bu hazırlayışı, insanlıktan ‘insanüstü’ye geçişte düşünür. Bu filozoflar çocuğun saltanatını anıtlıştırmak istediler. Kudret akımını tersine çevirmeyi denediler. Baba ve anadan çocuğa doğru olanı, çocuktan baba ve anaya giden bir akışa döndürme güdüsüyle biri yükseltti sesini, öbürü de çığlığını. Nietzsche, Schopenhauer’den daha ileri giderek bu iki kesim, baba – ana ve oğul kesimleri arasına aşılmaz bir dağ ve daha doğrusu bir uçurum yerleştirmek eğilimindeydi; insanla insanüstü arasında âdeta iki ayrı cinstenmişlercesine bir ayırım gözettiler. Yani insan insanüstünün sadece bir malzemesiydi sanki. Yıkıntılar ve çürüyüşler içinde bir sağlık ve dirlik üretmenin özlemi oldu Nietzsche. Çocuk dev olsun diye ana babayı cüce yaptı. Ama cüce devi nasıl doğuracaktı? Böylece git git çocuk ütopya oldu, ana baba de silinen hayâller. Ortada reel olarak bir uçurum kaldı. Ve o uçurumda filozof aklıyla birlikte sıçraya sıçraya derinliklerde kayboldu.”³ İnsan tanımı bir bütün olarak ele alınmadığında belli simgeler üzerinde yüründüğünde zaten sağlıklı bir sonuca varılamaz. Üstat öncelikle insanın medeniyetimiz katındaki yerini tanımlıyor. Medeniyetimiz ise İslâm’dan oluşur. Aslında medeniyet kavramı ayrıca bir başına ele alınmalı ve üzerinde durulmalı. Çünkü bütün medeniyetler din merkezlidir. Bu kavram üzerinde dururken hemen bütün dinler ve medeniyetleri ele alır üzerinde düşündürür. Medeniyetler din merkezli olduğunda insanın da bu bakış açısı ile ele alınması gerekliliğini zorunlu kılar. Batılı özellikle çağdaş filozoflar, dinlerden, vahiyden beslenmediklerinden akıl ve onun çözümlenmeleri üzerinde durmuyorlar. Salt aklın bakışı ise sınırlıyor. Zaten Batılı filozofların en temel sorunu da bu oluyor. Geçmişten geleceğe gidilmiyor. İçinde bulunulan andan yola çıkarak bir gelecek kurmaya bakıyorlar. Bu da onların bir çıkmazı oluyor. Sezai Karakoç Batı düşüncesinin sonuçlarından da yola çıkarak değerlendirmelerde bulunuyor. Düşünme yöntemi çok açıktır. Ne salt akıl

¹ Sezai Karakoç, *Gündönümü, Diriliş Yayınları*, 2004, İstanbul, s. 7.

² Sezai Karakoç, *Çağ ve İlham, I, Diriliş Yayınları*, 2009, s. 50, 51.

³ Age. s. 51.

vardır, ne geçmiş ne salt vahiy ne de gelecek. Vahiy gelenek, akıl ve gelecek harmanlanırlar. Geleceğin kurulması insanlık tarihinin bir bütün olarak ele alınmasından geçiyor.

“Filozoflar hep aşırılıklarla ortaya çıkar ve yine hep aşırılığı yüzünden yıkılır. Filozof, somutunun bir unsurunu gereğinden fazla soyutlaştırır ve onu reelin üstüne yaymak ister. Ama bu soyut geriliş bir yerinden delinir ve altından reel olanın bir kabarcığı zarın üstüne çıkar.”⁴ Filozofların ortaya koydukları üzerinden çok geçmeden unutulur, yaptıkları kuleler yıkılır. Haklı olarak Üstat şöyle bir soru sorma gereği duyar. Bu soru aynı zamanda bir sorgudur. Batı düşüncesinin yıkılışının bir ifadesidir. İnsanlık adına bu soruyu sorma hakkına sahiptir. “19. Milât yüzyılının kapılarını demir yumruklarıyla döğen Nietzsche şimdi nerededir? Kim bilir belki de korkunç tekniğin çelik hamuruna su veren düşüncelerin gözle görünmez hücrelerinde.” [...] “Filozof avı uyandırır, toplumun döküleceği kalıbı hazırlar. Fakat onu öldürmeden kalıba dökemez. Hayat ölü çerçeveleri parçalar.”

“Darwin, insan türünü gereğinden fazla alelâdeleştirdi. Nietzsche de gereğinden fazla soyut bir ülküyle ürküttü. Schopenhauer de gerçek olanı, gerçekleştirecek olanın gölgesi saydı. Tersine çevrilmiş bir Darwin oldu yani böylece. Felsefe caddesinde, Darwin ve Schopenhauer itişe kakışa ilerlerken, önlerinde ıstırap buğuları içinde en ötede ilerleyen ve kendi sesinin yankısında çıldıran bir hayal görüldü: O, kendi ürküttüğü cinlerin ve devlerin kamçıları altında ecel terleri döken filozof Nietzsche idi.

Hıristiyanlık sembolik olanı reel sayma yanlışına düşmüştü. Filozoflar da soyutla somutu hayâl ile realiteyi, ütopya ile hakikati birbirine karıştırdılar.” [...] “Hıristiyanlık, bütün insanlıkta olanı çekip toplayarak bir insanın, bir peygamberin yaşantısında ülküleştirmeye kalkıştı, daha da ileri gitti. Peygamberde tanrılık bir öz düşledi, böylece hem Tanrı’nın, hem insanın ve dolayısıyla bizzat o peygamberin de hakkını yemeye kalkıştı. İnsan hayatını bir düşe çevireyim derken insanlığın uyanıklık halini de bozdu, düşlerini de. Tanrı inancını da saptırarak inkârcıların yolunu genişletti bilerek bilmeyerek. Filozoflar ve ekonomi düşünürleri de bilerek bilmeyerek Darwin haleleri olarak bu açılan gediği bütün bütün bir cephe düşüşüne çevirmek için olanca güçlerini sarfettiler.

Darwin insana uyguladığını Marx topluma uyguladı. Darwin sürüsünü sınıf bayrağı altında toplayarak bir tür oğlun ana-babaya başkaldırmasının kışkırtması oldu marksizim. Hem bu Darwin insanı temeline dayandı, hem de onun kaçınılmaz ve önlenemez gördüğü evrensel kavgaya bir son verebildiğini sandı.⁵ Bütün bu karmaşadan sonra şu düşünceyle insanın özünü ve gerçeğini oluşturana götürür Sezai Karakoç. “İnsan ve toplumun kendisine çizilen mutluluk ve hakikate erme, adalet ve erdem ölçüleri içinde yaşama sınırlarını aşarak zulümlerin en karasına düşen insanlığı zaman zaman peygamberler ve onların izlerinde yürüyenler çekip doğrultmuşlardır. Nuh, İbrahim, Musa, İsa ve nihayet Muhammed aleyhisselâm, gerçek dinin toplumlarını kurmuşlardır.” [...] “Din, insan ve toplumun bütün hayat fenomenlerini insana bağışlanmış özgürlük sınırlarını da zedeleden düzenleyen ve yöneten ilâhî düzendir.” [...] “İnsanın ve toplumun din yorumlarını, kavrayış ve uygulamaları eskiyebilir, fakat din eskimez. Bu türlü eskime ve sapma, değişme hallerinde tekrar dinin saf kaynağına dönmek, eskime bilmez vahiy bütünlerine, Kutsal Kitab’a başvurmak, onunla yeniden taze duygu, düşünce ve davranış bağını kurmak gereklidir.” [...] “Peygamberlerin kurdukları bu toplum, İslâm toplumdur.”⁶

Batı düşüncesinde insan ve inanışlar çok parçalıdır. Bu katmanlar uçurumlar oluşturuyor ve mutsuzluğun nedeni oluyor. “Her Müslüman kendisine verilen özellikleri ve bağışları kendisinde bir emanet olarak görür. Ödevini, kulluğunu yerine getirmekte Tanrı önünde kendisine bağışlanan bu maddî ve mânevî nimetlerden tek zerresine kadar sorumludur.” [...] “Zengin, zengin olması sebebiyle kendini fakirden üstün göremez, onu ezemez. Kuvvetli,

⁴ Age. s. 52.

⁵ Age. s. 53.

⁶ Age. S. 55.

zayıfla toplumun önünde aynı derecededir. Kuvvetini zayıfın aleyhine kullanamaz. Patron patron olduğu için Tanrı önünde ve İslâm toplumu katında işçiden daha üstün sayılamaz. Kim erdemli kim Allah'a karşı ödevlerini yerine getirmekte daha titizse Allah önünde de, İslâm toplumu katında da üstün olanı, hayırlı sayılanı odur.”⁷

Sezai Karakoç bütün Peygamberleri İslâm medeniyeti dairesi içinde görür. İnsanın konumunu da Kur'an'ın belirlediği sınırlar içinde tanımlar. Onlar gerçekte birbirlerinin tamamlayıcılarıdır. Hemen hepsinde insan önemlidir. Onların da bütün çarpınışları, çabaları insan içindir. Yorumunu hemen bütün medeniyetler düzleminde değerlendirir. İnsanı medeniyetler düzleminde ele alırken birbirinden ayırmaz.

İnsanın kurtuluşu diriliş bilinciyle olacak. Bunda kuşku yok. Yaşanmakta olan dönemde insanın kendisini bulabilmesi için Diriliş duygusuna gereksinimi var. Bunu da gerçekleştirebilecek olan yeni bir insan karakteridir. “Diriliş neslinin imânla şişmiş bazusuyla ayın uyduluk zincirini parçalayıp güneşe yükseltecek ülkü mucizesi. Peygamber sevgisinin ve bağlılığının ölümsüz mucizesi.

Diriliş mucizesi gerek bize. Kur'an'da her an parıldayan, gören gözlere âyan diriliş mucizesi.

Fasit daireyi kıran Diriliş Mucizesi. İslâmın yeniden diriliş mucizesi. Peygamber mucizelerinin süreği, veliler kerametleri zincirinin halkası diriliş mucizesi ve kerameti.”⁸ Diriliş düşüncesinde bu belirleyici olan bakışın vardığı önemli sonuçlar. İnsan olma erdemi, Müslüman olma erdemi ve buna bağlı olarak oluşan Müslümanlar için belirleyici kavramlar. Bunlar önemli dikkatlerdir. “Kutlu ülke”, “Kutlu Toplum”, Kutlu İslâm Toplumu”⁹ ve dolayısıyla “Kutlu İnsan”. Kutlu insanın bakışında eşya anlam kazanır. “Kutlu avize”, “Ey mutlu mozaik”¹⁰ ve benzeri vurgularda belirir. Kimi zaman çalışmamızı bir tebliğin sınırları içinde ele aldığımızdan daha çok ayrıntıya giremiyoruz. Verdiğimiz örnekler ve yapılan vurgular konumuzun başlığını tanımlamış için yeterlidir.

Kutlu yolcuların yolculuğu çilelidir. Arayış gerektirir.

Bir manifest özelliği taşıyan şu bölümle konuşmamı tamamlayacağım. Söz konusu olan insan ise, seçilmiş insan tipinin ödev ve sorumluluğu nedir, nasıl bir yaklaşım gerektirir. Alıntıladığım metin, yukarıdan beri anlatmaya çalıştıklarımın da bir özeti.

“Evet Diriliş, bir arayış çağrısı olarak bu ortamın içinde, keskin kışın devirici rüzgârın hüküm sürdüğü bir mevsimde, ağır taşaltlarından, kupkuru topraktan boy verip çıkmak borcu içinde kıvamlanan, mayalanan bir tohum gibi, varoluş yazgısını doldurmaktadır.

Varlıktır, öze doğru giden.

Özdür, varoluşu arayan.

Doğadır, şartlarla savaşıyor.

Şartlardır, doğasını omuzlamaya çalışıyor.

Durumdur, doğa (öz)-şart ilişkisi içinde oluştan varoluşa geçmeğe çalışıyor.

Geçmiş zamanı kurcalarken, şimdiki zamanda olduğunu unutmadan, gelecek zamana gözünü dikmiştir o.

Gelecek zaman ağrısını duymayanlar onda barınamazlar. Kısa vâde adamları, onun adamı olamazlar.

En acı ve katı gerçeklerin malzemesinden yapılmış bir düştür o. O, terör ve anarşiyi sevmediği gibi, katılaşmış statüko bekçisi de değildir.

Yeni bir insanın soluyacağı temiz ve arı bir ruh havasıdır Diriliş. Yeni bir kent ve site insan ve toplum özlemidir.”¹¹

⁷ Age. S. 58.

⁸ Sezai Karakoç, Gündönümü, s.10.

⁹ Age. s. 12.

¹⁰ Age. s. 13.

¹¹ Age. s. 42

İslâm dünyası ve özelde Müslümanlar için, genelde de bütün insanlık için Üstat Sezai Karakoç'un bakışı yenidir, yenileyicidir, özgündür. Yöntemi insanı bunalımlara sürükleyen değil, feraha, diriliş soluğuyla yeni bir dünyaya çıkaracak soylu ve kutlu bir çıkışa götürür. Şu kaotik dünyanın soluk almasını sağlayacak bir bakış. Sanatçı gücünü, düşünce birikimini erdemli bir oluş için kullanır. Sonuçta bu insan içindir. İnsanın geleceği içindir. Bugünün ve yarının insanı için bu zorunludur. Yoksa karmaşadan bunalımdan, kaotik olandan, zalimce ölümlerden, zulüm altında ezilmekten kurtulamaz insan. Peygamber, veliler, bilgeler soyunun soylu bir damarıdır Diriliş ve onun öncüsü Üstat Sezai Karakoç.